

Tarla Hazırlığı

Ana ürün mısır ekiminde, tarla sonbaharda 20-25 cm derinlikte pullukla sürülür. İlkbaharda ekimden hemen önce diskaro ve kültüvator gibi aletlerle yüzlek olarak sürülür. Tırmıklanarak ekime hazır hale getirilir. İlkbaharda toprak işleminin toprak tavlı iken yapılmasına dikkat edilmelidir.

İkinci ürün mısır ekiminde, buğday hasadından sonra tarla sulanır. Toprak tava gelince sürülür. Diskaro ve sürgü çekilir. İyi bir tohum yatağı hazırlığı için buğday anızı aşağıdan biçilmiş ve saplar toplanmış olmalıdır.

Ekim Nöbeti

Mısır, çapa bitkisi olduğundan kendisinden sonra gelen bitkiye oldukça temiz ve otsuz bir tarla bırakır. Bir çok bitkiyle ekim nöbetine girebilir. Soya, kuru fasulye, fiğ, bakla gibi baklagillerle ekim nöbetine girmesi uygundur.

Ekim

İyi bir çimlenme ve çıkış için toprak sıcaklığı en az 10-12 °C olmalıdır. Bölgemizde ana ürün mısır 15 Nisan'dan 1 Haziran'a kadar ekilebilir. İkinci ürün mısır dane üretimi için yapılacaksa mutlaka erkenci bir çeşit kullanılmalı ve 15 Temmuz'a kadar ekilmelidir. Bu tarih silajlık mısır için biraz daha geciktirilebilir.

Ekim derinliği ana ürün için 5-7 cm, ikinci ürün için 8-10 cm ye ayarlanmalıdır. Sıra arası 70 cm, sıra üzeri 25-30 cm olmalıdır. En iyisi mibzerle ekimdir. Dane iriliğine göre dekara ana

üründe 2-3 kg, ikinci üründe 3-3,5 kg, silajlık mısırdaki 4-4,5 kg tohum yeterli olmaktadır.

Bakım İşleri

Hibrit tohumluktan yüksek verim almak, bakım işlerini zamanında ve eksiksiz yapmakla mümkündür. 2 defa çapa yapmak yeterlidir. Çıkıştan sonra bitkiler 4-5 yapraklı olunca (10-15 cm boylanınca) seyreltme ile birlikte ilk çapa yapılır. Bitki 8-10 yapraklı olunca (40-50 cm boylanınca) boğaz doldurma ile birlikte ikinci çapa yapılır. Çapa yapılırken köklerin zarar görmemesine dikkat edilmelidir.

Ekim öncesi veya ekim sonrası ilaçlar kullanılarak yabancı ot kontrolü yapılmalıdır. Toprak altı (tel kurdu, dana burnu, bozkurt) ve toprak üstü (Mısır maymuncuğu) gibi zararlılara karşı gerekli ilaçlama yapılmalıdır. Ekim öncesi tohumla uygulanan ilaç, mısırın çimlenme esnasında ve fide döneminde toprak altı zararlılarına karşı korur.

Gübreleme

Kullanılacak gübre miktarı toprağın verimlilik durumuna ve kullanılacak çeşide göre değişir. En iyisi üreticilerin topraklarını tahlil ettirmeleri, bunun sonucuna göre gübre kullanmalarınıdır.

Kombine mibzerle ekimde, gübre ekimle birlikte verilir. Diğer mibzerlerle ekimde, gübre diskaro çekilmeden önce verilmeli ve diskaro ile toprağa gömülmelidir. Fosforlu gübrenin tamamı ile azotlu gübrenin yarısı ekim sırasında verilmelidir. Azotlu gübrenin diğer yarısı ise kuru şartlarda ilk çapadan önce, sulu şartlarda

ilk sulamadan önce sıra arasına bitkilere yakın ve amonyum nitrat olarak verilmelidir.

Toprak tahlili yapılmamışsa saf madde olarak dekara ortalama kuru şartlarda 12 -14 kg azot, 5-7 kg fosfor; sulu şartlarda 16-18 kg azot, 7-9 kg fosfor verilebilir. Çiftlik gübresi kullanılırsa sonbaharda toprak işleminin önce dekara 2,5-4 ton gübre toprak yüzeyine dağıtılarak pullukla sürüp toprağa karıştırılmalıdır.

Sulama

İyi ürün almak, zamanında ve yeterli sulama yapmakla mümkündür. Sulama zamanlarında, toprak nemi önceden kontrol edilmelidir. Sulama karık usulü yapılmalıdır. Mısırdaki su ihtiyacı, bitkide pörsüme ve yaprakların kıvrılması şeklinde görülür. Normal şartlarda ana üründe 3, ikinci üründe 4 sulama yapmak yeterlidir.

Ana üründe ilk sulama, azotlu gübrenin ikinci yarısı uygulandıktan sonra yapılır. İkinci sulama, tepe püskülü çıkarmadan 1 hafta önce yapılır. Son sulama ise süt olum devresinde yapılır.

İkinci üründe ilk sulama seyreltmeden sonra yapılır. İkinci sulama, azotlu gübrenin ikinci yarısı uygulandıktan sonra yapılır. Üçüncü sulama, tepe püskülü çıkmadan 1 hafta önce yapılır. Son sulama ise süt olum devresinde yapılır.

Tepe püskülü çıkarma devresinde mısıra verilen su verime en etkili olanıdır. Bu devrede bitki susuz kalırsa verim %50-80 düşer.

Hasat ve Kurutma

Dane ürünü için mısırdaki hasat zamanının geldiği; koçan kavuzlarının kuruyup, danenin sertleşip normal görünen rengini alması, danenin somağa bağlandığı yerde siyah lekenin oluşması ile anlaşılır. Hasat olgunluğu denilen bu devrede mısır danesinde %35 nem vardır ve hasat elle yapılabilir. Makine ile hasat yapılacaksa 2 hafta daha beklenmesi gerekir. Koçan toplayıcılarıyla hasatta dane nemi %22-28 olmalı, biçerdöverle hasatta dane nemi % 20'nin altına düşmelidir.

Hasat elle, biçerdöverle veya koçan toplayıcılarıyla yapılır.

Mısır hasadı genel olarak elle koçanlar kopararak yapılır. Hasat edilen koçanlar kavuzlarından elle ayrılır. Makine ile hasatta, traktör kuyruk milinden hareket alan koçan toplayıcıları kullanılmaktadır. Biçerdöverle mısır tablası monte edilerek biçerdöverle hasat da mümkündür.

Hasattan sonra nem yüzdesini (%13-15'e) düşürmek için mutlaka kurutma işlemi yapılmalıdır. Kurutma;

- Serende koçanla kurutma,
- Sun'i kurutucularda dane kurutma,
- Düz bir zeminde güneş altında koçan veya dane kurutması şeklinde yapılabilir.

Hasat elle veya koçan toplayıcılarıyla yapılmışsa kurutma işleminden sonra mısır daneleme makinaları ile danelenir.

-Silajlık mısır ise süt olumu devresi sonunda, yaprakların henüz yeşil olduğu zamanda hasat edilir. Toprak yüzeyinden sapları ile birlikte kesilerek parçalanır. Tekniğine uygun olarak silaj yapılır. Hasatta geç kalırsa protein oranı azalır, selüloz oranı artar.

-Taze tüketim amacıyla yetiştirilen şeker mısırında hasat, süt olum döneminin sonuna doğru, koçanlar kopararak yapılır.

-Kuru yem olarak değerlendirilecek ürünün hasadında, kısmen yeşil olan saplar, koçanları alındıktan sonra ya da koçanlarıyla birlikte dipten kesilir. Birkaç gün kurutulan ve demet tapılan bu kuru yem, daha sonra kesilerek, kıyılarak ya da olduğu gibi hayvanlara verilebilir.

Depolama

Mısırı depolarken özellikle danenin kuru ve serin tutulması ile her türlü zararlıdan korunmasına dikkat edilmelidir. Bunun için de depo:

- Temiz olmalı,
- Nispi nemi %50'yi geçmemeli,
- Sürekli kontrol edilip havalandırılmalı,
- Isı (0-20 °C) sabit tutulmalı,
- Tahta taban olmalı,
- 10-15 cm'yi geçmeyen yığın yapılmalı,
- Yığın sürekli karıştırılmalıdır.

Adres	: Samsun Tarım İl Müdürlüğü 55060 Samsun
Santral	: 0 362 231 37 00
Fax	: 0 362 233 21 63
e-mail	: samsuncey@yahoo.com
web	: www.samsuntarim.gov.tr

T.C. SAMSUN VALİLİĞİ İl Tarım Müdürlüğü

Mısır Yetiştiriciliği

Mustafa ALTINDEĞER
Ziraat Mühendisi

No: T/4

2005